

ALSÓLENDVAI HIRADÓ

Előfizetési ára: . . . . . 8 K
Egész évre . . . . . 4 . . . . .
Fél évre . . . . . 2 . . . . .
Negyed évre . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 20 fillér.

Felétős szerkesztő: **OSZESZLY M. VICTOR.**
Laptulajdonos és kiadó: **BALKÁNYI ERNŐ.**
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kéziratokat nem adunk vissza.
Szerkesztés és kiadói felelősség: Balkányi Ernő könyvkereskedésben Alsólendva.
A nyilattir sora egy korona.

Pangó egyesületek.

Alsólendva, 1911. április 2.

Alsólendván talán soha nem is létezett egészséges társadalmi élet, s ami kis társadalmi élet az előbbi években észlelhető volt, az is megölte a minden társadalmi rend megbolygatója: a politika. A politika, ez az ádáz ellensége a felebarát szeretetnek és békes együttműködésnek, ást meg végképpen a sírját az alsólendvai társadalmi életnek is, amely a legutóbbi választás óta úgy kipusztult a falaink közül, hogy irmagja is alig maradt.

A politizálás, a politikai handabandázás annyira belefurta magát az alsólendvai lelkekbe, hogy érette felaidozunk lelki és testi nyugalmat, családi békét, rokoni és faji szeretetet és miatta megfélekedtünk családi és társadalmi kötelességeinkről, meghasonlottunk embertársainkkal, ást meg a barátát, és hiába tagadjuk, ott, ahol csak mint ellenfeleink kellett volna szereplnünk: ádáz, mindenre kész ellenségeivé lettünk egymásnak.

Szomorú, de így van. A politika volt a sírásója az alsólendvai icsi-pici társadalmi élet ébrentartójának, az egyesületeknek is. Nem is kell olyan nagyon megerőtlenünk a látószereinket, hogy észrevegyük, miszerint a társadalmi élet teljes kipusztulásával szinte egyidőben pusztult ki Alsólendváról az egyesületi élet is, amely pedig még nem is olyan régen úgy-ahogy összehozta és

együtt is tartotta néha rövidebb, néha hosszabb ideig az alsólendvai közönséget.

Hogy állításunk példákkal is bizonyíthatassuk, vessünk egy röpke tekintetet azokra az egyesületekre, amelyek a teljes pangás stádiumában voltak.

Ezek közül első helyet érdemel a jobb sorsra érdemes tüzoltó-egyesület. A közönség sorából csak kevesen tudják, de mi nagyon jól tudjuk, hogy ez az intézmény ma sokkal betegebb a halálos betegnél. Az egyesület maga ugyan fennáll, de közgyűlése, gyakorlata már évek óta nem volt. Hihetetlen ugyan, de úgy van, hogy vannak olyan aktív tüzoltók, akik egyszer, vagy egyetlen egyszer sem voltak gyakorlaton, no igen, mert amióta beleptek, nem volt gyakorlat. Isten mentsem meg bennünket valami nagyobb tűzvesztől, de bizony-bizony mondjuk, nagy bajok történnek akkor itten a tüzoltás körül.

A betegnél is betegebb az Iparos Olvasókör is. Ennek a Ferenczy-féle vendéglóban van a helyisége, — de akár csak a tüzoltó-egyesületben, — itt sem volt évek óta közgyűlés. Pedig a kör több száz korona vagyonnal és gyönyörű könyvtárral rendelkezik. Valamikor első helyen állott ez a Kör az egyesületek között, míg ma a teljes felbomlás előtt áll.

A dalkör is úgy meghalt, hogy észre sem vettük a kimúlását.

Kár volna mind a három egyesületért, ha felvenné a néhai nevet, — de a tüzoltó-

egyesületnek nem szabad kimúlnia, nem szabad felbomlania. A tüzoltó-egyesületre nagy, súlyos feladatok várnak s ezekről a feladatokról sem a politika, sem a kicsinyes személyeskedés kedvéért nem szabad megfélekedtünk, mert kiszámíthatatlan bajok, károk származnak belőle.

Az országos politika ügyét elintézők nálunknál hozzáértőbb faktorok: mi a kicsi erőnk és munkaképességünket szenteljük annak a munkának, melyet a város érdekében fejthetünk ki.

Hányan vagyunk?

Az országos statisztikai hivatal közölte az 1911-iki népszámlálás eredményét. Eszerint Magyarország lakossága 20 millió 850.678 lélek, ami az 1900-iki 19.252.552 lélekkel szemben 1.596.119 főnyi szaporodást tüntet ki. Százalékban a mostani szaporodás 8,3, míg 1900-ban 10,3 százalék volt. A természetes szaporodás 11,3 százalék, míg a csökkenés a kivándorlás terhe esik. Ez a csökkenés 672.593 embernek felel meg.

A városok közül a legerősebb szaporodást Marosvásárhely (29,8%), a vármegyék közül Pestvármegye (25,9%) tünteti fel.

Zalavármegye népessége 1900-ban volt 437.116, míg 1911. január elsején 465.985. A természetes szaporodás 58.813 ember volna, de ezt az elköltözés 28.869-re csökkenti. Százalékban: a természetes szapo-

Havas aján...

Havas aján juhnyáj legel
Vadvirágos rét öten,
Havas alól könnyet kerő,
Bé nos hang szállt lelem.
Az a bús hang — pásztor ajkán —
Kis fúrlyá nótája.
Valamikor honfi könnyel
lódott a kótája.

Óreg juhás mond meg nekem,
Hol szerzed e nótát?
— Rám fektit az ősz fúrlyás
Lesimtya hajszát.
— Hol szerzed? Az apamtól;
Ez egy régi hagyomány,
Entőltem meg öröklé majd
A hám, az úmólam.

— Óreg volt az öregapám,
De e nótá öregbén,
Édesapám tanított rá
Mint kicsike gyereket;
Apámak meg a nagyapám
S a dedapám dalolta,
Aki egykor a bujdosó
Kurucoktól tanulta.

IFJ. REVERENCSCS ISTVÁN

Danka Maris.

lra: OSZESZLY M. VICTOR.

I.

Dankáknál ünnepet tartottak. A család személynét, a Marist adták feleségül egy gazdag legénynek.

Dankáék úgy mondták, hogy nagyon szeren-

csés ez a házasság, a falu népe ellenben azt állította, hogy Danka Maris a Gyuricz Ferkő, a szegény szolgalegényt szereti. Többen arról is tudtak, hogy csendes este, mikor már a kuzvaszok is mélyésges álomba huzódtak a kazalok aláiba, Gyuricz Ferkő gyakran nem hiába üdülödt Dankáék portájá táján. Ilyenkor Mariszve mindig megérzte a legény közelét és csak ki-kiszórtól néha a házból, ha tette.

De persze ezt csak úgy beszéltek. A falu még azt is állította, hogy Danka Marist úgy erőszakolták a gazdag legényhez. Sirt is a Maris sokat, de hát Gyuricz Ferkő mégis csak egy földhözragadt szegény szolgalegény volt, a Czigány Pista meg gazdag szülők gyekede.

Hát ezt a szerencsétlen lakodalmat illett meg ma este. Vagy deány is illett, hanem úgy végigtáncolták. Dankáknál nem mindennap van lakodalom s ha egyszer az életben megörölként, hogy az egyetlen leány fejére fölírják a miutasskoszort. Dankáék szerint az olyan nevezetes valami, amit illendő keretek között kell megesekedni.

Egyzovál a cigány vesztül huzta a talpala valót, a fiataltság meg fáradszafatlan lelkese-

déssel ropta a csárdást.

Ha azt mondom, hogy hivatalos volt a lakodalom a fél falu: keveset mondtam. Mert bizony ott szorongott Dankáék két tágas szobájában az alvégtől kezdve a felvélig minden épkezláb ember.

Különösen a férfiebreknek volt zéles jó kedvük, ámbar a felérnépek vitték itt a főszt. A vérebek pedig azallt összebujtak a bubos cserépkályha mellett, s csendes, meg hangos tere-

feré közben a fiataltságot tüzeltek a táncra. Nem is kellett azt tüelni, ment volna az anéikül is. A szivek repeszt, az arcok örömpírban égtek, a líhegő korbékból mélyeséges, vágódással teli sóhajtasok törték elő, izzó, részgúzó paraszok fövöltek a mosolygós leányzemekben, mintha a túlvilági egyonyorsúgeji rajzoltak volna föl a fiatal lelkekben.

Egyedül csak a miannyassony szeme, arcra maradt változatlan. Próbált ugyan egyszer-mászor jövedet erőszakolni, de ez úgy állott neki, mintha tanár alambor mellett mosolygón akarna.

Eszre is vettek ezt rajta sokan, különösen az öregek, akik titokzatosan rakták a fejüket. Nem jó vége lesz ennek, akárméglassa. Cigány Pista ellenben talált magának fontosabb szerepkört az arcok és kedélyek tanulmányozásánál, világos hát, hogy az ő jó kedvét nem bántotta a gyannak még az árnyéka sem. Tancolt, vigadott, nagyokat rákántott körében, néha toppantott is a lábával, amint már ez így szokás egy érdemesbél lakodalom. Meg-megforgatta a maga menyecskejét ugyan magyarságon, ez pedig csak hagyta magát egyformán változtatlan arccal, örömlénetül, mint akit nem érdekel az ünnepegés senki, se mi.

Meg volt gyözödvé maga is, hogy amig a teste, az a holchérr, szúzi tisztaság itt járja a tancot azzal a legénygyel, akiezt ő csak szüleinek haszonleső penzvágyása köthette, — a leike, az a büntelen ártatlanság azallt ott végördök a falu túlsó végén, egy szegényes kunyhóban, ahol egy földhözragadt szegény szolgalegény ápolja a tettehelen éger edesanyját. Tudja, hogy a testét eladhatták csengő aranyakért annak a gögös, gaz-

rodás 15-5 százalék, ám a kivándorlás ezt 6-6 százalékra szállítja alá.

Eszerint vármegyénkől nagyon erős az elköltözés. A természetes szaporodásnak több mint fele itt hagyja ennek a szép vármegyének apró, kies falvait, hogy másutt keressen magának boldogulást.

Érdekes, ha vármegyénk szaporodását az országossal szembe helyezük. A természetes szaporodás az országossal szemben 13-5, tehát a többlet 1-5 százalék, — addig a tényleges szaporodás az országossal szemben 1-7 százalék csökkenést mutat.

Zalavármegye sűrű népességű. Természetes szaporodása tehát elég örövendés. Ugyan az azonban, hogy vármegyénknek földje immár nem tudja eltartani a maga népét. Tehát egymás hegyén-hátán levő apró falvainkból sűrű rajokban költözik ki népünk s ekként vármegyénk eddigi gyors tempójú népesedése csökkenőben van.

Ezen a bajon csakis közgazdasági életünk föllendítésével tudnánk segíteni. Főképpen ipar teremtésével. Csak hogy éppen ezen a téren elég történi valamivel több a semminél.

Igy csökken aztán Zalának népe és száll az országos átlag alá.

Esetek.

Furlang kléns. — Szó szerint. — Okos következtetés. — Ez hasznát. — Csak művelten!

Egyik alsólendvai ügyvédhez beállított a mi nap egy paraszt. Megkérdezi az ügyvéd:

— No szomszéd, mi a baj?

A paraszt egyet köhint, kettőt sodorint a baszún és mindjában nekibátorodva, gyors egymásutánban elmondja az ügyét-baját. Végül azt mondja:

— Hát vállalja az ügyemet a tekintetes ur?

— Persze hogy vállalom, — feleli a fiskális.

— De én csak akkor fizetek kötséget, ha megnyerjük a pört, másképp nem! — adja tovább a szót a paraszt.

— Ugy is vállalom, mert nyertt ügynök van.

A paraszt erre se szól, se beszél, megfordul és kifelé indul. Csak a fogai között morogja:

dag legénynek, de a lelkét, meg a zívét nem vehetik el tőle, mert azt már regen odaadta annak a másiknak, aki szegény volt, mint a templom egere, de jó zívvel volt hozzá mindig.

Danka Maris arca csak az a szomorú maradt. Hiába kezdett a cigány új nőbába, hiába volt körülötte a gondatlan pajzán dévajkodás: azok a máskor ragyogó tüszemek csak belemeredtek, csak befellegtek a szürke szemlébe, mintha megse akarnának vinni tőle.

Pedig már mámoros volt mindenki. Az öregbegek közül ki-ki elvonult a konyha homályába, kiké meg elbűbösölt a kandeló padkáján. Némelyek már haza is kotródtak.

Czigány Pistának, az ujonsült férjnek pedig már annyira fejbe szállt a nagy boldogsága, hogy úgy bánt a testével, mintha ölmöt öntöttek volna bele. Fáradtan, kellettén izgott-mozgott s ahogy kidölte mellette a legjobb táncos-barátai, azonom beledorult egy közeli székbe s elis nyomta abban a minutában a jétékony álom.

A vendégek elszédtek, a muzsikuskok hazakotródtak, Czigány Pista még mindig aludt. Aludt mélyesen, a boldogságtól átszellemült arccal...

Danka Maris pedig ment, ment... A csatakos teli éjszakában meg-megbotlott, ruháját, lakodalmi ruháját megsekkagatta a vihar, patyolat testét vöröse marta a hideg, de 6 mindezt most nem vette észre: zúgó fejfel, besze rohánással csak ment. Ment... És egyszerre megállott...

Egy alacsony kunyhóból, ahol egy földhözragadt szegény szolgaleány a teteletlen öreg

— Akkor hát nem pörölök!

— Miért nem, bácsi?

— Mert én most az ellenpörösöm dógát beszéltem el a tekintetes urnak, — felelte a paraszt és gyorsan magára hagyta az ámuló-bámuló ügyvédet.

Éz is egy parasztról szól. Nem bizonyos ugyan, hogy megtörtént, de azért elmondom, mert egy valaki, aki szorgalmas olvasója az eseteimnek, megkért a közlésére.

A bírósághoz idézték János bácsit És János bácsi szó szerint vette az idézést. Nagy kamaszfiát, Andrist, a nyakába emelte és így állított be a járásbíró elé.

— Hát maga megkergült? Mit akar azzal a kamasszal a nyakában? — kiabált rá a bíró.

— Hászsen én csak azt csinálom, amit az írás rendel. Ebben az áll, hogy jelenjek meg a „törvényes következmények terhe alatt.“ Hát én megjelentem...

Hogy János bácsi és a „törvényes következmény“ hogyan perdült ki a bíró szobájából, erről hallgat a krónika.

A Tivadar-féle fizlet előtt áll egy egylovos parasztkocsi. A kocsis bent vásárol a boltban. Gyorsra a távolból egy közeledő automobil zaja hallatszik.

— Siessen ki a lovához, nehogy megijedjen, — biztatják a parasztot az üzletbeiek.

A paraszt nem mozdul, csak félvállról szól:

— Nem ijed az meg, 'iszén — vak.

Éz még egy egészen friss vice. (Nem ferencvárosi!) Egyik helybeli szabómesternek állandóan sok baja van az adósaival, akik jó magyar szokás szerint rendelteteni nagyon is szeretnek, de adósságot fizetni éppenséggel nem. A szabó végre is beucnt az adóssokkal való vesződésbe s a napokban kiírta a műhely ajtajára, hogy:

hitelbe csak az rendelhet, aki a perköltségeket előre lefizeti.

Ez a figyelmeztetés minden bizomnyal használni fog.

Egy „bizonyos“ kisasszony látogatóban volt egyik ismerősénél. A „bizonyos“ kisasszonynak, aki mellesleg megjegyezte szert művelten beszélni, a napokban lesz az esküvéje, misem természetesebb tehát, minthogy a téma az esküvő körül forgott.

— Ugy hallottam, hogy az E. lesz a koszorúleány, igaz? — kérdezte az ismerős.

— Nem, nem ő lesz, — felelte a művelten társaló menyasszony, — övele kissé összezavarokoztam...

Tablo. A bizonyos kisasszony még máig sem bírta megérteni, hogy mire való volt az a mosoly az ismerős arcán.

Hires volt a nagy erejéről M. környékbeli nemesember. Hanem egyszer emberére akadt egy falusi kovácsban. Vasaltnai vitte hozzá a lovát. Azt mondta:

— Hadd lássam azt a patkót!

— Tessék uram, — szót a kovács.

— Mit, hisz ez nem jó! — zsörtölődik M. És ketté törte a patkót, mint egy vajkifilit.

A kovács odaad néki még egy patkót, azt is ketté törte. Végre a harmadikat jönak talája.

Fizetésre kerül a sor.

— Mi az ára? — kérdi M.

— Egy tallér, — feleli a kovács.

M. odaadja a pénzt, de a kovács ketté törte:

— Hisz ez nem jó!

Ugyanecsk eltöri a másodikat is. M. odaadja a harmadikat.

— No ez jó! — mondja a kovács és M. félözve hagyta el a műhelyt. Gyűjtötte: MIKI

A telefon használata.

Ellenőrzik a telefonbeszélgetéseket.

Mint két héttel ezelőtt mi is megírtuk, a kereskedelmi miniszter egy rendeletével ország-szerre megiltötta a telefon-előfizetőknek, hogy a távolsági forgalomban telefonjukat idegeneknek átengedjék. Eme tilalomnak eddig, úgy látszik, nem igen lehetett érvényt szerezni, mert a postai-igazgatóság most jónak látta az alábbi újabb körrendeletet intézni a postahivatalokhoz:

„Még mindig fordulnak elő esetek, hogy egyes előfizetők, különösen kereskedők, szálló-

— Az nem lehet...

— Miért nem? Hát nem szeret másk?

— Ne kérdez, Maris. Tudod, hogy a mindennem voltál...

— Miért nem maradtok kigyelmed mellett? Elmegyünk messze innen, kigyelmed szolgálat után néz, én is...

— Nem lehet, Maris!

— De lehet... Mindig azt mondta, hogy meghalna énnélkül.

— Azt. De mégse lehet. Te akkor még lehetett volna az enyém, most már nem. A Cigány Pista hisz felesége vagy, Maris. Eladtak neki, mert elengedett magadat adni... Én nem loplak el tőle, mert megölne a szegény, megverne az Isten is érte. Nagy bán volna ez tőlünk, Maris... Nem, nem visz rá a lellem, hogy elvegyelek az uradtól, hogy ellopjalak... Majd valahogyan csak megleszek én is. Te elfelejtés, de én nem felejtetek el soha. Elsorvadok, elpusztulok miattad, meglásd; de akkor is szeretlek, akkor sem visz rá a lellem, hogy elvegyelek a hites uradtól... Menj vissza az uradhoz Maris... Menj... Isten áldjon meg...

Gyorsan, szaporán beszélt a legény, aztán befordult a kis kaput, hogy ne lássa a könnyeit az az eladott leány...

Danka Maris pedig csak állt ott, mintha gyökérteret vertek volna a lábái. Révétel szemek nézte, nézte az előtte becsukódó kaput, a távozó legényt, aztán lerogyott a csatakos, nedves földre...

Sommer Sándor

(ezelőtt Fischer László) 3-3

szállítási vállalat Zalaegersze-
gen
elvállal bárhova átköltözkö-
déseket új, tiszta, kárpitozott
butorszállító-kocsijában.

LENKEI ZSIGMOND

UJSÁGVÁLLALATA

Budapest, VII. ker., Rózsá-utca 8. sz.

A Bortermelő és Borkereskedő
Hetilap, megjelenik minden szombaton.

Csemege és Fűszerujság

Élelmezési hetilap. Félévre 6 korona.

Közgazdasági Lapok

Pénzügyi, ipari, biztosítási, kereskedelmi és mező-
gazdasági hetilap. Félévre 10 korona.

TEXTILIPAR

A selyem-, gyapjú-, kötött-, szövöttárakat, valamint
a konfekcio- és manufaktúripárt és kereskedelmet fel-
lelő lap. Megjelenik a hó 1., 10., 20-án. Félévre 8 K.

Fővárosi Laptudósító

könyvmotós hetilap az összes vidéki újságok részére.

KÉRJEN MUTATVÁNYSZÁMOT!

Hírdetési irodája felvesz az összes lapok
részére igen előnyös fel-
tétel mellett hirdetéseket és előfizetéseket!

STOCK-COGNAC
Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac-gőzfőzde, állandó hiva-
latos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben.

„M-i-i-1?” — Papa mege igedtél? Hisz! valódi JACOBI
féle Antinicotin-cigarettafüvelek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzésű valódi!
Minden fadoboz érdekes Röntgen-képet tartalmaz

Névjegyek 1 órán belül izléses kivitel-
ben és olcsón készíttetik
Balkányinál Alsólendván.

Delaware vessző!

Nagy Gábor-féle legnemesebb faj!

Videkünkön több mint 20 év óta
honos s az egész országban már
igen elterjedt bokrterő, erős, cse-
des-bort adó faj. Ohai, pe metezni
nem kell, mert filoxéra, sem
szőlőbetegség kárt benne nem
okoz. Jól beérret szép sima vessző
míg a kszület tart I. oszt. 1000
drb. 35 kor., száz drb. 4 kor.
II. oszt. 1000 drb. 20 korona.
A sima vesszők előgyökeresze-
téséhez utasítást küld és meg-
rendeléseket 10 százelek előleg-
gel elfogad. 4-2

Fischer és Wolner, Biharódszeg.

5900

közj. hit. bizonyítvány orvosoktól és magá-
nosoktól igazolja, hogy a

KAISER-féle Mell-Karamela
három fenővel

rekedség, hu-
r, elválká-
sodás és gőg-
csös köhés

ellen legbiztosabban használhatók.

Csomagonként 20 és 40 fillér, doboz-
ban 60 fillérért

kapható Alsólendván Fuss F. Nándor
gyógyszertárában. 15-15

BUTOR!! Szalatos és kárpitozott,
valamint vas- és rézbu-
torok nagy raktára.

Schwarzcz Lipót Varasd.

Legolcsóbb, legelőnyösebb be-
vásárlási forrás teljes menysz-
szonyi kelengyek, szállodák, ven-
deglők és magánosok részére.

52-12

Képes mintakönyv kívánatra ingyen!

Egy jó házból való fiú, ki 2-3
középkiskolát végzett,
tanoncoknak felvételik.
Hol? — Megtudható lapunk
kiadóhivatalában.

ELADUNK

sima és gyökeres Ripária Portális és Rupestris
Monticola alanyvesszőt, ugyszintén ily anyalóon készült
elsősosztályu gyökeres FASOLTVÁNYT az összes
csemegeszőlő- és borkajókbán; valamint sima és gyökeres
hazai szőlővesszőt. 6-5

Tessék árajánlatot kérni!

**Badacsony-Szentgyörgyhegyi szőlő-
vanytelep**

TAPOLCZA (Balatonvidék). Telefon (Interurban) 83.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosógár

BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG UTCA 37. SZÁM

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározták, hogy minden tekintélyes vidéki városban
képviseletet létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cegét —
a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse. Alsólendván

SCHRANTZ ELEK rőfös- és divatáru kereskedő

vette át a képviseletet és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök,
diszitó és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk,
szőrmék stb. vegytisztítását és festését.

UGYSZINTÉN AGYTOLLAK TISZTÍTÁSÁT ÉS FEHÉRNEMŰEK MOSÁSÁT IS.

A n. é. közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árai-
ról, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbízást kér a

15-6

KOVALD PÉTER ÉS FIA cég.

